

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Dokumenttyp	Program
Fastställd/upprättad	Kommunfullmäktige 2025-11-13, § 87
Senast reviderad	-
Detta dokument gäller för	Kommunfullmäktige
Giltighetstid	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Kommundirektör
Dnr	2025-318

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare.....	3
1. Bakgrund och syfte	3
2. Definitioner	3
3. Omfattning och avgränsningar	3
4. Mål och riktlinjer	4
5. Uppföljning och kontroll	4
6. Återrapportering till kommunfullmäktige	5

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

1. Bakgrund och syfte

Enligt kommunallagen (5 kap. 3 §) ska kommunfullmäktige, om kommunala angelägenheter utförs av privata utförare, varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av sådana angelägenheter. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer på området ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Syftet med programmet är att lyfta frågorna om uppföljning och insyn till en politisk strategisk nivå för att där lägga fast grundkrav och omfattning, struktur och ansvar samt krav på återkoppling till brukare och allmänhet.

Uppföljningen syftar till att:

- Kontrollera att gällande lagar och föreskrifter följs när uppdraget utförs
- Kontrollera att uppdraget utförs i enlighet med kommunens kvalitets- och effektivitetskrav såsom dessa formulerats i uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal
- Utveckla verksamheten för att skapa utrymme för nya och förbättrade tjänster
- Garantera allmänhetens insyn i verksamhet som utförs av privat utförare.

2. Definitioner

En privat utförare är en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. Det kan vara ett aktiebolag, en stiftelse, enskild firma, idéburna organisationer eller kooperativa föreningar.

Definitionen av när Hjo kommun överlämnar en uppgift till en privat utförare är:

- när en kommunal uppgift överlämnas till en extern part (vanligtvis via upphandling) istället för att utföras av den kommunala organisationen,
- där kommunen har kvar ansvaret (huvudmannaskapet) för uppgiften/verksamheten som överlämnats,
- uppgiften rör kommunens huvudverksamhet som riktar sig mot medborgarna,
- samt att verksamheten är i ordinarie drift (och inte i en förberedande fas eller är ett tillfälligt underhållsarbete eller liknande).

3. Omfattning och avgränsningar

Programmet gäller för samtliga utförare av kommunala angelägenheter där verksamhet har överlämnats till privata utförare.

Programmet omfattar inte fristående skolor, förskolor och fristående pedagogisk omsorg eftersom de är verksamheter med egna huvudmän som inte upphandlats utan regleras genom tillståndsgivning.

Kommunala hel- och delägda bolag omfattas inte av begreppet privata utförare.

Omfattningen på kontrollen och uppföljningen är olika beroende på hur angelägen verksamheten är ur ett allmänintresse. Ju mer beroende invånarna är av verksamheten desto större är kravet på uppföljning och kontroll och att identifiera vilka risker som finns.

4. Mål och riktlinjer

Kommunstyrelsen ansvarar för att säkerställa att utförare, såväl kommunala som privata inom nämndens ansvarsområde, bedriver verksamhet i enlighet med följande:

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller för verksamheten
- de mål, riktlinjer och andra styrdokument som kommunfullmäktige fastställer för respektive verksamhet
- de riktlinjer och andra styrdokument som nämnden fastställer för respektive verksamhet.

5. Allmänhetens insyn

När en uppgift överlämnas till privat utförare behöver allmänhetens insyn säkerställas i processen när uppgiften överlämnas, exempelvis vid slutande av avtal med privat utförare. Det bör primärt vara skriftlig information, såsom dokument som tydliggör hur verksamheten utförs, i syfte att ge allmänheten möjlighet att tillförsäkra sig information om verksamheten.

Nämnden som överlämnar uppgiften ansvarar för att säkerställa allmänhetens insyn hos den privata utförare som utför uppgiften. Verksamhetens art och storlek ska vara avgörande för nämndens krav på insyn. Högre krav på insyn bör ställas på verksamhet som invånarna är beroende av eller där riskerna kan bedömas vara stora.

6. Uppföljning och kontroll

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde och ansvarar för att detta regleras i avtal och uppdragsbeskrivningar som träffas med privata utförare, likväl som i överenskommelser med kommunens verksamhet om uppgiften utförs i egen regi. Processerna vid uppföljning bör så långt det är möjligt ha samma utgångspunkter och tillvägagångssätt oavsett utförare.

Avtalet eller överenskommelsen ska också reglera hur kommunens uppföljningar återrapporteras till utföraren och redovisas för allmänheten.

I avtalen ska säkras att utföraren lämnar nödvändiga uppgifter för kommunens uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter till kommunen, nationellt register eller annan myndighet.

Formerna för uppföljning kan bli aktuellt vid olika tidpunkter beroende på verksamhet. Uppföljning kan även tänkas ske i form av t.ex. utförarmöten, verksamhetsbesök, oanmälda besök vid förekommen anledning etc.

7. Återrapportering till kommunfullmäktige

Nämnden ska årligen, i bokslutet, rapportera till Kommunfullmäktige:

- Vilka uppgifter som överlämnats till privata utförare inom nämndens ansvarsområde, antingen via nämnd eller verksamhet
- Hur uppföljningen av uppgifterna som utförts av privata utförare har skett och om kvaliteten som avtalats har levererats eller om det finns avvikelser.